



Kráľova Lehota

O b e c n ý č a s o p i s

December 2021

Číslo 3

Ročník 17



Vážení spoluobčania,

v rýchlom behu dní nášho uponáhľaného života a v čase, keď žijeme čoraz rýchlejšie, je potrebné sa aj pozastaviť. Takým príjemným a krásnym pozastavením sú pre nás Vianoce, obdobie vianočných sviatkov.

Ani sme sa nenazdali ako rýchlo nám ubehol tento rok, ďalší rok poznačený celosvetovou chorobou pandémie koronavírusu COVID-19, ktorá zasiahla aj naše Slovensko, okres, našu obec i okolie. Preto je potrebné rešpektovať a dodržiavať vyhlásenia a pokyny Úradu verejného zdravotníctva a odborníkov z lekárskeho prostredia súvisiacich s pandemiou. Očkovanie vakcínou je na dobrovoľnom rozhodnutí a prístupe k vzniknutej situácii každého z nás.

Vážení spoluobčania, milí priatelia,

je pred nami obdobie vianočných sviatkov naplnených pokojom, láskou, ohľaduplnosťou a toleranciou k svojim najbližším, rodine, priateľom, ale aj ku všetkým, ktorých v tomto adventnom období stretávame. Preto si zachovajme úctu a pokoru k týmto sviatkom pokoja, lásky a porozumenia.

Želám Vám príjemné a pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších, aby boli časom radosti, veselosti, časom šťastia, spomienkami na našich najbližších, ktorí už nie sú medzi nami...

Prajem Vám požehnaný a úspešný Nový rok 2022, veľa pevného zdravia, šťastia, lásky, pohody, pracovných i osobných úspechov a ľudského porozumenia.

Vladimír Kapríni, starosta obce



Milí priatelia, bratia a sestry!

Už druhý rok prežívame Vianoce spojené s viacerými obmedzeniami a s trpkou príchutou spomienok na svojich blízkych a priateľov, ktorí nezvládli boj s novou chorobou, ktorá zasiahla celý svet. Naliehavo potrebujeme počuť správu, ktorá by nás v týchto neľahkých časoch potešila a priniesla nám do našich srdiec pokoj. Túžime po slove nádeje, ktoré by pohladilo naše ubolené a ustráchané duše a prežiarilo všetku tmu neistoty, ktorá nás obklopuje. To slovo o radoch je tu. Zaznieva nám počas vianočných sviatkov. Hovorí o Božej láske, ktorá sa v narodenom betlehemscom dieťati, Božom Synovi skláňa ku všetkým ľuďom.

„V tom sa prejavila Božia láska k nám, že svojho jednorodeného Syna poslal Boh na svet, aby sme žili skrze Neho.“ 1J 4,9 Pán Boh v plnosti času dokázal svoju lásku k nám tým, že nám z nebies poslal ten najvzácnejší dar Vianoc – svojho jednorodeného Syna, Ježiša Krista. Poslal Ho do tohto sveta, medzi nás, kde je neraz toľko ľudskej biedy, zloby, falše, závidosti a nenávisti. To všetko zakúsil vo svojom živote Boží Syn, Spasiteľ sveta. Taká bola cesta betlehemskeho dieťaťa. Od narodenia v chudobnej, biednej maštaľke, až po kríž na Golgote. Pán Boh z lásky k nám poslal svojho Syna do nášho sveta, aby sme skrze Neho žili a aby v ňom, v Kristovi sme po všetky dni svojho života mali svetlo, ktoré bude osvecovať naše ťažké dni. Kristus prišiel medzi nás, aby nám priniesol nádej a uistil nás o svojej prítomnosti a pomoci v našich životoch. Zostúpil k nám, aby nás už nikdy neopustil. Pán Boh nám z lásky vo svojom Synovi daroval všetko, čo ku svojmu životu skutočne potrebujeme. Pre dni v tejto časnosti a napokon aj pre večný život. „Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezhynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho.“ 1J 3,16

Každý, kto vierou prijme to narodené betlehenské dieťa za svojho Pána, v ňom nájde toho najlepšieho Radcu pre svoj život. Pomocníka v každej ťažkosti, zdroj pravej viery, nádej do chvíľ trápení a zármutku a tiež príklad pravej lásky, ktorá neraz medzi nami ľuďmi chýba. Pán Boh nám z lásky vo svojom Synovi daroval všetko. „Milovaní, keď si nás Boh takto zamiloval, aj my sa máme milovať navzájom.“ 1J 4,11

Odpovedajme na Božiu lásku, ktorá sa prejavila k nám poslaním Syna do nášho sveta tým, že naše srdcia budú naplnené láskou k Bohu, aj k ľuďom. Šírmu lásku, pomáhajme si vzájomne, budme ku sebe ohľaduplní, rešpektujme aj názory iných. Hľadajme to, čo nás spája a nie to, čo nás rozdeľuje. Robme tak nielen počas vianočných dní, ale aj po všetky ďalšie dni nášho života. Vtedy svet, v ktorom žijeme bude krajším miestom pre nás, aj pre ďalšie generácie.

Prajem vám všetkým, aby ste vianočné sviatky prežili pri dobrom zdraví a s úprimnou radosťou z narodenia nášho Spasiteľa. Nech vás Boží Syn aj v Novom roku ochraňuje a požehnáva.

Vaša sestra farárka

Sme pôvodní obyvatelia Slovenska, vždy sme pod Tatrami žili

Veľmi zaujímavé je významné postavenie Slovákov – Slovenov (Sloven, Slovenka, Slovensko) ako národa, pretože podľa najnovších štúdií patríme medzi najstaršie národy v Európe vôbec. Genetický výskum doc. RNDr. Vladimíra Feráka, CSc. z Prírodovednej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave priniesol zaujímavé výsledky. Pomaly 85 % Slovákov zdedilo gény, ktoré sa vyskytovali v strednej Európe a na našom území už pred 8 tisíc rokmi. Sme teda pôvodní obyvatelia Slovenska, vždy sme žili pod Tatrami. Patríme medzi najstaršie etnikum v Európe. Gény, ktoré máme, sa v Európe vyskytovali už pred 20 až 50 tisíc rokmi.

Obdobný genetický výskum radí Walesanov na druhé miesto. Totiž cez 70 % obyvateľov Walesu má 6 tisíc rokov staré gény viazané na ich územie. Na poslednom mieste v rebríčku sa umiestnili Maďari, nakoľko len 5 % obyvateľov Maďarskej republiky má gény staromaďarské. Polovica Maďarov má gény slovanské (slovenské). Celé generácie Maďarov, potláčaním pravdy, žijú už niekoľko storočí vo veľkom klame a sebaklame.

V roku 1991 genetik Luigi Luca Cavalli-Sforza, profesor Stanfordskej univerzity v Kalifornii v USA, uskutočnil na území dnešného Maďarska veľkoplšnú genetickú štúdiu, ktorú zhodnotil nasledovne: „Maďarsko v Európe je anomáliou. Jazyk je ázijský, ale obyvateľstvo európske, väčšinou slovanské. Absolútna väčšina obyvateľov Maďarska nie je etnicky maďarská, je prevažne slovanská a kontinuálne európska. Zostalo iba maďarské meno a aglutinujúci jazyk (tvorený mechanickým pridávaním prípon a koncoviek). Maďarských génov niet.“



Územie Slovenska bolo v minulosti rozsiahle. Slovensko a Slovinsko boli jedna krajina. Ešte za čias nitrianskeho kniežata Pribinu, ktorý pri Blatnianskom jazere vybudoval panónske kniežatstvo Blatnohrad, patrilo terajšie južné územie Maďarska Slovákom. Až maďarské kmene vrazili medzi nás Slovákov-Slovenov a Slovincov klin, ktorý nás ako národ rozdelil a obdobie cez vyše tisíc rokov sa uberáme ako samostatné národy.

Ďalším faktom je dominantné postavenie slovenského jazyka ku ostatným slovanským národom. Americký vedec a lingvista prof. J. Price považoval slovenčinu za kľúč ku všetkým slovanským jazykom a za médium na dorozumenie sa s ostatnými Slovanmi. Profesor Price túto myšlienku vyslovil na kongrese Slavistov vo Varšave. Poľská delegácia vyšla s návrhom, aby sa schválila definícia prvého slovanského jazyka, ktorej určujúcim bodom je slovenčina. Okrem českej skupiny všetky slovanské delegácie odhlasovali poľský návrh: „Slovenský jazyk je najstarší a podľa neho sa vytvorili ostatné slovanské jazyky. Ku vyššie uvedeným vedeckým prácam, ktoré pojednávajú o Slovákoch ako o najstaršom slovanskom národe, treba uviesť aj historický prameň ruského stredovekého kronikára a letopisca Nestora (1056 – 1114). Tento mních kyjevského kláštora vo svojej práci Povesti dávnych liet obdobne tvrdí, že Slováci (Sloveni) sú pôvodným a teda najstarším slovanským národom...

Zdroj: www.somslovan.sk

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva

Uznesenie číslo 31/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 1. Schválenie programu

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. program rokovania obecného zastupiteľstva

Uznesenie číslo 32/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 2. Určenie zapisovateľa a overovateľov zápisnice

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. určenie zapisovateľky zápisnice Dagmar Žiškovej
2. určenie overovateľov zápisnice Peter Čimbora a Eva Lehotská

Uznesenie číslo 33/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 3. Voľba návrhovej komisie

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. volí

1. návrhovú komisiu v zložení:
Zdenko Lehotský – predseda návrhovej komisie
Matej Lehotský – člen návrhovej komisie
Ing. Eva Sopková – členka návrhovej komisie

Uznesenie číslo 34/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 4. Informácia o tvorbe novej webovej stránky obce s prepojením na CUET (Centrálna úradná elektronická tabuľa štátu MV SR) v súlade s novou legislatívou o ochrane osobných údajov

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. informáciu o tvorbe novej webovej stránky obce s prepojením na CUET (Centrálna úradná elektronická tabuľa štátu MV SR) v súlade s novou legislatívou o ochrane osobných údajov

Uznesenie číslo 35/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 5. Kontrola plnenia prijatých uznesení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. konštatuje, že

1. že uznesenia číslo 25/2021, 26/2021, 27/2021 a 28/2021 boli splnené, splnené boli aj uznesenie číslo 11/2021 – ŽSR Bratislava – Zmluva o zriadení vecného bremena č. 001 – A16077 – ZoVB/2021 v prospech povinného na právo uloženia inžinierskej siete SO – 02 kanalizačná prípojka a žumpa v rozsahu vymedzeného geometrickým plánom č. 45554048 – 17/2018), uznesenie číslo 21/2021 – Vyhlásenie voľby hlavného kontrolóra obce Kráľova Lehota a uznesenie číslo 23/2021 – zámer zameny majetku – pozemku obce Kráľova Lehota za pozemok vlastníka Miroslava Liptáka. Priebežne sa plnia uznesenie číslo 15/2021 – kontrola plnenia uznesení (10/2021 – ŽSK – ponuka na odpredaj prebytočného majetku úseku cesty III/2357 z cestnej siete v dĺžke 24 m za kúpnu cenu 1,00 Euro (bolo doručené Rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby SR zo dňa 12.07.2021 o vyradení úseku z cestnej siete, následne bude podpísaná zmluva o prevode vlastníckych práv so ŽSK Žilina), uznesenie číslo 20/2021 – Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Kráľova Lehota na II. polrok 2021 a uznesenie číslo 22/2021 – Komunikácia Magdolína skala – oprava živého koryta komunikácie.

Uznesenie číslo 36/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 6. Hospodárenie obce Kráľova Lehota k 30.06.2021

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. hospodárenie obce Kráľova Lehota k 30.06.2021

Uznesenie číslo 37/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 7. Zmeny položiek rozpočtu obce v roku 2021

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. zmenu rozpočtu obce na rok 2021 rozpočtovým opatrením č. 2/2021 v súlade s § 14 ods. 2 písm. b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Uznesenie číslo 38/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 18.10.2021
k bodu 8. Rôzne

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. tvorbu novej webovej stránky obce s prepojením na CUET v súlade s novou legislatívou o ochrane osobných údajov spoločnosťou Galileo Corporation s.r.o. Čierna Voda

Uznesenie číslo 39/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 1. Schválenie programu

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. program rokovania obecného zastupiteľstva

Uznesenie číslo 40/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 2. Určenie zapisovateľa a overovateľov zápisnice

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. určenie zapisovateľky zápisnice Dagmar Žišková
2. určenie overovateľov zápisnice Eva Lehotská a Ing. Eva Sopková

Uznesenie číslo 41/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 3. Voľba návrhovej komisie

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. volí

1. návrhovú komisiu v zložení:
Zdenko Lehotský – predseda návrhovej komisie
Matej Lehotský – člen návrhovej komisie
Ing. Eva Sopková – člen návrhovej komisie

Uznesenie číslo 42/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 4. Kontrola plnenia prijatých uznesení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. konštatuje, že

1. uznesenia číslo 31/2021, 32/2021, 33/2021, 35/2021 (pôvodné uznesenie číslo 15/2021

– odpredaj prebytočného majetku úseku cesty III/2357 z cestnej siete v dĺžke 24 m za kúpnu cenu 1,00 Euro), 36/2021 a 37/2021 boli splnené, čiastočne sa plnia uznesenia číslo 34/2021 – informácia o tvorbe novej webovej stránky obce s prepojením na CUET (Centrálna úradná elektronická tabuľa štátu MV SR) v súlade s novou legislatívou o ochrane osobných údajov a číslo 38/2021 – tvorba novej webovej stránky obce s prepojením na CUET v súlade s novou legislatívou o ochrane osobných údajov spoločnosťou Galileo Corporation s.r.o., Čierna Voda

Uznesenie číslo 43/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 5. Správa o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Materskej školy Kráľova Lehota za školský rok 2020/2021

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. Správu o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Materskej školy Kráľova Lehota za školský rok 2020/2021 predloženú riaditeľkou Materskej školy Kráľova Lehota 82

Uznesenie číslo 44/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 6. Schválenie Zápisu do kroniky obce Kráľova Lehota za rok 2020

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. Zápis do kroniky Obce Kráľova Lehota za rok 2020 po zapracovaní pripomienok gramatického charakteru

Uznesenie číslo 45/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 7. Hospodárenie obce Kráľova Lehota k 30.09.2021

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. hospodárenie obce Kráľova Lehota k 30.09.2021

Uznesenie číslo 46/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 8. Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Kráľova Lehota na I. polrok 2022

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Kráľova Lehota na I. polrok 2022

B. poveruje

1. hlavnú kontrolórku obce vykonaním kontrol v zmysle schváleného Plánu kontrolnej činnosti

Uznesenie číslo 47/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 9. Stanovisko hlavnej kontrolórky obce Kráľova Lehota k rozpočtu obce na rok 2022

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. stanovisko hlavnej kontrolórky obce Kráľova Lehota k rozpočtu obce na rok 2022

Uznesenie číslo 48/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 10. Schválenie rozpočtu obce na rok 2022

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. rozpočet obce Kráľova Lehota na rok 2022

Uznesenie číslo 49/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 11. Prerokovanie rozpočtu obce na roky 2023 a 2024

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. návrhy rozpočtov obce Kráľova Lehota na roky 2023 a 2024

Uznesenie číslo 50/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 13. Rôzne ch/ - mimoriadne odmeny

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. mimoriadne odmeny za rok 2021 nasledovne:
pre poslancov obecného zastupiteľstva vo výške á 150,00 €
pre hlavnú kontrolórku obce vo výške 200,00 €

Uznesenie číslo 51/2021

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 07.12.2021
k bodu 13. Rôzne i/ – mesačná odmena hlavná kontrolórka obce

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. v súlade s § 18c ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. obecnom zariadení v znení neskorších predpisov mesačnú odmenu pre hlavnú kontrolórku obce vo výške 30 % z jej mesačného platu s účinnosťou od 01.01.2022

Všeobecne záväzné nariadenie obce Kráľova Lehota č. 3/2021 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Obecné zastupiteľstvo obce Kráľova Lehota v súlade s § 6, ods.1 a § 11, ods. 4, písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. **sa uznieslo** všetkými hlasmi prítomných poslancov na Všeobecne záväznom nariadení obce Kráľova Lehota č. 3/2021 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, pričom bola splnená zákonná podmienka súhlasu 3/5 väčšiny prítomných poslancov.

Hlasovanie poslancov

Za uznesenie č. 31 až 38 5 poslanci Zdenko Lehotský, Peter Čimbora, Eva Lehotská, Matej Lehotský, Ing. Eva Sopková.

Za uznesenie č. 39 až 51 a Všeobecne záväzné nariadenie 4 poslanci Zdenko Lehotský, Eva Lehotská, Matej Lehotský, Ing. Eva Sopková.

Starosta obce: **Vladimír Kaprini**

Rozvoj obce

Práce v obci

Práce v obci v tomto období zabezpečovali pracovníci Jana Lehotská, Vladimír Poliak a Dušan Španko, ktorý od októbra 2021 na úväzok 0,5 vykonáva prácu v kotolni materskej školy počas zimného vykurovacieho obdobia.

Od 2. novembra 2021 bol cez ÚPSVaR Liptovský Mikuláš prijatý v rámci opatrenia 3, podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znp. Lukáš Mrlan na obdobie najmenej 9 mesiacov s tým, že mesačný príspevok ÚPSVaR na zamestnanca je najviac vo výške 65% minimálnej celkovej ceny práce vo výške 550,0 € / mesačne počas 6 mesiacov.





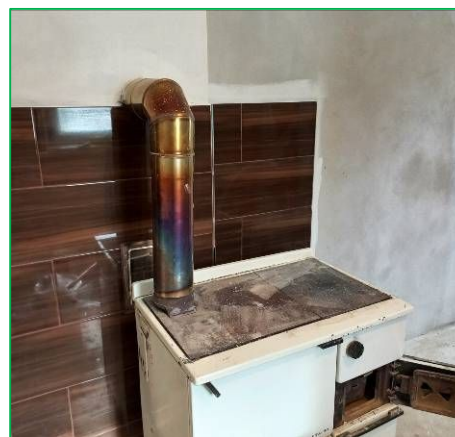
Do kotolne MŠ sa pripravovalo palivové drevo získané z mimoriadnej situácie po víchrici, pililo, štiepalo a ukladalo sa do stôšikov pri kotolni. Na celom cintoríne bolo zhrabané a naložené na traktorovú vlečku lístie zo stromov, aj pomedzi hroby, plošinou boli orezané suché konáre na cintoríne, orezané prečnievajúce konáre tují na prístupovom chodníku v cintoríne a pagaštan konský v hornej záhrade materskej školy, boli vyčistené odvodňovacie šachty pri garážach a v časti ulice Potok, dočistený odvodňovací kanál. V 49. týždni, keď napadol sneh, boli ručne očistené chodníky v obci, aj

miestne komunikácie traktorovou radlicou a následne boli križovatky, stúpania a zákruty presypané inertným posypovým materiálom.

Cestou nášho obecného časopisu sa chcem pracovníkom obce poďakovať za vykonanú prácu a popriať im pevné zdravie, pohodu, spokojnosť a veľa síl do prichádzajúceho nového roka.

Úprava spoločenskej miestnosti v budove kultúrneho domu a obecného úradu

Na základe predloženej žiadosti obcou a schválenia finančnej dotácie ŽSK Žilina vo výške 1 100,00 € bola zrealizovaná oprava miestnosti kuchynka na prízemí. Úprava pozostávala z odstránenia starých náterov z omietok, oškrabaním a obrušením stien a stropu, vnútorná omietka stien a stropov vápenná štuková, potiahnutie stropov a stien sklotextilnou mriežkou



s celoplošným prílepením, odsekanie a odobratie starých obkladov stien z obkladačiek, montáž nových obkladov stien z keramických obkladačiek a následne maľby stien a stropu ručne nanášané z maliarskej zmesi Primalex Polar.

Úpravu spoločenskej miestnosti zrealizoval dodávateľ Miloš Choma, 032 44 Liptovská Kokava 127, celková cena bola 2 782,52 € s DPH a spoluúčasť obce bola vo výške 1 682,52 € uhradená z rozpočtu obce r. 2021.

Zároveň bolo dodávateľom zhotovené aj odvetranie schodiskovej miestnosti v budove kultúrneho domu (vytvorila sa pleseň a huba) vysekaním otvoru DN 200 mm – dvojité stena, osadením plastovej rúry s otvormi a mriežkami, vrátane vyspravenia a omaľovania steny v sume 211,00 € s DPH.

Odvodnenie štátnej cesty III/2356 pri vstupe do obce

Po viac ako 2 ročnej snahe sa podarilo vo vedení Správy ciest ŽSK, závod Liptov Liptovský Mikuláš, zabezpečiť odstránenie nebezpečného úseku, zvlášť počas silných dažďov v jarom, jesennom a zimnom období, keď dochádzalo k zhromažďovaniu vody a vytváranie poľadovice, nakoľko nahromadená povrchová voda nemala kde odtekať a dochádzalo ku mnohým nebezpečným kolíznym situáciám.

Investor stavby, vlastník št. cesty Správa ciest ŽSK, závod Liptov zabezpečila vypracovanie projektovej a rozpočtovej dokumentácie, výber zhotoviteľa stavebných prác a v termíne 10/2021 aj začatie stavebných prác dodávateľom Prima Slovakia, s.r.o., Liptovský Mikuláš.

Práce pozostávali z výkopu ryhy pod jestvujúcou prídlážbou v krajnici vozovky v dĺžke 120 bm, uložením potrubia Ø 300 mm, vybudovaním 4 ks vpustí a 2 ks šachiet pretlakom popod železničnú vlečku so zaústením odvedenia povrchových vôd do toku Boca (Bocianka). Stavebné práce boli ukončené 12/2021 o rozpočtovom náklade 68 511,65 € s DPH. Chcem sa cestou nášho obecného časopisu poďakovať vedeniu Správy ciest ŽSK Liptovský Mikuláš za vynaložené úsilie a ochotu pri odstraňovaní tohto nebezpečného úseku na št. ceste III/2356



Kráľova Lehota – Svarín, ktorým denne prejde viac ako 100 nákladných súprav s drevom z dolín Čierneho Váhu, Liptovskej Tepličky, Starej doliny a Rýgľa, veľké množstvo osobných automobilov a poľnohospodárskej techniky, ale aj cyklistov, nakoľko úsek je cyklomagistrálou Liptovský Mikuláš – Liptovský Hrádok – Kráľova Lehota – Čierny Váh – Liptovská Teplička – Priehyba.



Spevnenie ľavobrežného svahu toku Boca

V súvislosti s jesennou úpravou toku Boca v úseku od železničného mosta výkladkovej vlečky po napojenie do toku rieky Váh (vedľa bývalej Dunajplavby) bol správcom toku Povodie Váhu, závod Ružomberok, spevnený ľavobrežný svah uložením veľkého lomového kameňa vo finančnom náklade cca 8 000,00 €, čím došlo k zastabilizovaniu toku svahu pred povodňami.



Oprava živичného krytu komunikácie Kráľova Lehota

Na základe schválenej a poskytnutej dotácie z mimoriadneho fondu Lesov SR, š.p. Banská Bystrica vo výške 20 000,00 €, podpísanej dohody 22. októbra 2021, obec zabezpečila výber zhotoviteľa diela a následne realizáciu predmetných prác o výmere 1 215 m² v úseku od odbočky zo št. cesty III/2356 na MK k ihrisku a na Magdolinu skalu, po ukončení zrekonštruovaného chodníka po radovú výstavbu.



Čistenie zanesených šachiet dažďovej kanalizácie Magdolina skala

v smere k materskej škole, po garáž J. Barana v dĺžke 100 m, prechodnej šírky 6,1 – 6,4 m s tým, že časť úseku zrealizoval sponzorsky dodávateľ stavebných prác a zvyšok zaplatí obec zo svojho rozpočtu. Práce pozostávali z frézovania hr. 40 mm, dočistenia krajníc, pozametania, spojovacieho postreku a položením živичného krytu AC 11 O po zhutnení hrúbky 50 mm.

Vladimír Kapríní, starosta obce

Zo života obce



Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých

V piatok 29. októbra sme si spoločne, starosta obce Vladimír Kapríní a pracovníci obecného úradu na cintoríne pripomenuli Sviatok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých. Položili sme kytice a zapálili sviečky pri urnovom hrobe slovenskej spisovateľky Kristy Bendovej, pri hrobe národovca Alojza Žideka a na spoločnom hrobe povstaleckých vojakov.

Spomienka na ukončenie 1. svetovej vojny

11. novembra o 11,11 hod. si každoročne pri zvuku kostolných zvonov pripomíname na celom svete ukončenie prvej svetovej vojny. Aj tento rok pre pandémiu koronavírusu COVID-19 bola spomienka obmedzená počtom účastníkov. Starosta obce Vladimír Kapríní s pracovníkmi obecného úradu, spolu s členom ZO Jednoty dôchodcov na Slovensku Viliamom

Lehotským zapálili na pamätníku padlých v obci sviečky za všetkých, ktorí obetovali svoj život za mier vo svete. Symbolom ukončenia 1. svetovej vojny je kvet červeného divého maku. Na hrdinov 1. a 2. svetovej vojny nikdy nesmieme zabudnúť.

Stretnutie s Mikulášom

Tento rok sa opäť pre pretrvávajúcu pandémiu koronavírusu COVID-19 stretnutie s Mikulášom nekonalo. Deti sa s Mikulášom, tak ako ho poznáme, v sále kultúrneho domu s vysvieteným vianočným stromčekom a čakajúcim svietiacim snehuliakom nemohli osobne stretnúť, nemohli mu zaspievať pesničku, či zarecitovať básničku, aby si od neho vyslúžili balíček sladkostí. Keďže vieme, že deti boli aj tento rok viac či menej dobré a poslúchali rodičov, úlohu Mikuláša prevzal opäť starosta obce s pracovníčkami obecného úradu a mikulášske balíčky, za dodržania prísnych hygienických nariadení, deťom odovzdali osobne u nich doma v pondelok 6. decembra.

Mgr. Erika Šteučeková, pracovníčka Ocu

Zo života v materskej škole

Od začiatku školského roka uplynulo už pár mesiacov. Aj keď sa celý svet stále točí okolo koronavírusu, v materskej škole sme pozornosť detí rôznymi aktivitami upriamovali na jeseň a všetko čo s ňou súvisí. S deťmi sme pozorovali a opisovali aktuálne počasie, zbierali sme gaštany, ktoré sme využívali nielen v tvorivých činnostiach a hrách, ale aj v didaktických aktivitách. Vnímali sme postupnú premenu stromov, stvárňovali sme ich rôznymi výrazovými prostriedkami. Aj sfarbené a opadané lístie nás inšpirovalo k spontánnym hrám aj k pracovným činnostiam pri hrabaní lístia.



V októbri sa deti zoznamovali so spôsobmi ako pristupovať a správať sa ku psíkom. Prostredníctvom prednášky „MÔJ PSÍK, KAMARÁT“ a návštevy dvoch vycvičených psíkov si mali možnosť vyskúšať a osvojiť vhodné správanie pri stretnutí s cudzím psíkom. Na základe vzorových obrázkov rozlišovali vhodné a nevhodné správanie sa ku psom, ako sa správať ku štekajúcemu psovi, ktorý je za plotom, ako pristupovať ku psíkovi, ktorý papá a rôzne iné. V závere prednášky si všetky získané informácie spolu s pani inštruktorkou zhrnuli a za odmenu a pekné správanie psíkov odmenili piškótami.

Poslaním materskej školy je výchova a vzdelávanie detí v útlom veku a tiež rozvíjanie základných morálnych vlastností ako je aj úcta k starším, ochota pomôcť, ohľaduplnosť. Základy týchto vlastností sa budujú v rodine, ktorej neodmysliteľnou súčasťou sú aj starí rodičia. Mnohí sa denno-denne podieľajú pri výchove svojich vnúčat. Každý dedko, babka, starý ocko, stará mamka odovzdáva vnúčatám kus seba. Stretnutie vnúčat so starými ro-



dičmi na pôde materskej školy sa ani tento rok nemohlo konať. No s deťmi sme si pripomenuli tieto vzácne chvíle strávené so starými rodičmi na pôde našej materskej školy, prezeraním videí a fotografií z vystúpení pre starých rodičov z minulých rokov. Rozprávali nám o svojich starých rodičoch, ako s nimi trávia chvíle, prečo ich majú radi a čo im chutné navaria. Bolo veľmi zaujímavé počuť ako už v tomto veku s láskou vnímajú svojich starkých a uvedomujú si, čo pre nich robia. I keď nám to hovorili tou svojou detskou rečou, bolo cítiť, že svojich starkých veľmi ľúbia.

6. decembra ku nám zavítal Mikuláš. Deti s iskierkou v očiach očakávali jeho príchod. jemné zvonenie rolničiek v diaľke znásobovalo ich detskú nedočkavosť. Radosť detí sa miešala s očakávaním i štipkou strachu. Dobrosrdečný starček, s bradou ktorá prezrádzala jeho nekončnú múdrosť s láskou v očiach, neprišiel sám. Spoločnosť mu robil čertík Bertík zamastený od sadzí, ktorý Mikulášovi pomáhal niešť ťažký náklad plný darčiekov, ktoré nechali pod stromčekom a samozrejme aj sladkých balíčkov.



Deti vzácnym hosťom recitovali básničky a spievali pesničky, ktoré si spolu s pani učiteľkami pripravili a za odmenu dostali vytúžený balíček. S Mikulášom a čertom sa rozlúčili poďakovaním a prisľúbením poslušnosti aj v ďalšom roku, aby sa mohli znovu tešiť na ich príchod.

Mgr. Zuzana Hellebrandtová, učiteľka MŠ

Z histórie obce

Potomkovia šľachticov Lehotskvcov nevymreli

Pred 660 rokmi, 28. júna 1361, daroval na kráľovskom loveckom hrade v Zvolenskej Ľupči (teraz Slovenskej Ľupči) kráľ Ľudovít I. prvým predkom zemianskeho šľachtického rodu Lehotskvcov, zakladateľom terajšej Kráľovej Lehoty, zem a lesy medzi vodnými tokmi Váh a Boca a vrchmi Kráľova hoľa a Bacúšska hoľa.

História tohto rodu Lehotskvcov a jej veľkého územia bola historikmi opomínaná, pritom v archívoch existuje o tom mnoho dokumentov počnúc od 13. storočia. Ani archeológovia sa tomuto územiu donedávna nevenovali, pritom tu bol nájdený podklad z bronzovej doby.

Prvý článok o histórii Kráľovej Lehoty a jej 630. výročí pod názvom *Kráľova Lehota spomína* som napísal pred 30 rokmi, v roku 1991, do týždenníka Liptov. Časopis Krásy Slovenska mi v roku 1992 o našej obci uverejnil článok *Malebná dedina*. Článok *Zápas o chotár* aj s mapkou bývalého územia Kráľovej Lehoty, ktorý mi uverejnil týždenník Liptov v roku 2000, spôsobil rozruch, lebo vtedy sme sa súdili s obcou Východná o naše historické územie čiernovážskych dolín. Od vtedy som o histórii Kráľovej Lehoty do časopisov, brožúr a zborníkov napísal množstvo článkov, píšem o tom aj v šiestich mojich knihách. V recenzii ku mojej knihe *Pôsobenie rodu Balašovcov v Liptove* (2014) historik PhDr. Peter Vítek napísal: Práca prináša úplne nové pohľady na dejiny horného Liptova v 16. storočí a rozširuje obzory, opravuje chyby.

Poznanie histórie Kráľovej Lehoty sa tým rozšírilo a vyvrátilo sa viacero nesprávnych, ničím nepodložených údajov. Úžasnú históriu tohto krásneho kúta Slovenska tu stručne zhrňujem v nasledovných riadkoch:

Kráľova Lehota sa nachádza na Hornom Liptove, tam kde sa Biely Váh prameniá pod Kriváňom vo Vysokých Tatrách a Čierny Váh prameniá pod Kráľovou hoľou v Nízkych Tatrách zlievajú do rieky Váh, tečúcej naprieč Slovenskom do Dunaja. Na tomto strategicky významnom mieste, lebo prvé dávne cesty viedli údoliami popri vodných tokoch, žili ľudia už v mladšej bronzovej dobe (1250 – 1000 r. pred Kristom). Z tohto obdobia tu bol nájdený poklad dvoch honosných bronzových mečov a bronzový náramenný kruh, ktorým sa zdobili ženy.

Od bronzovej doby tu ľudia žili na troch výšinných hradiskách. Terasy týchto hradísk sa zachovali doteraz. Najväčšie hradisko bolo priamo na sútoku Bieleho a Čierneho Váhu. Poblíž tohto hradiska sú na troch miestach pozostatky množstva trosky z pecí na tavbu železa. Tohtoročný archeologický výskum potvrdil, že sa tu tavelo železo v 4. storočí, teda pred 1700 rokmi, a podľa nájdených črepov ho tam potom tavili aj Sloveni (starí Slováci) v 5. – 6. storočí.

Z opátstva sv. Hypolita na vrchu Zobor pri Nitre prišli aj na územie Liptova v 9. – 11. storočí benediktínski mníši. Sídla si stavali na sútokoch riek a potokov, pri ktorých boli rázcestia údolných ciest. Vodné toky udávali neomylný smer a sútoky boli dôležité orientačné body v krajine. Usadili sa aj na hradisku na sútoku Bieleho a Čierneho Váhu. Na satelitnom snímku z roku 2003 vidno na hradisku podzemné základy pravdepodobne kláštora, kostola, kaplnky, ďalších budov a studne. Benediktíni boli pokračovateľmi učenia Cyrila a Metóda, šíрили slovenskú liturgiu a tým aj prvú písomnú slovenčinu. Oni dali vrchu nad nimi názov Mních a blízkym dolinám názvy Benedik a Kňazová. Benediktínski mníši boli rádu sv. Hypolita. Podľa svojho rádu pomenovali Veľký bok názvom Ipolť a Kráľovu hoľu názvom Polta. Potok prameniá pod Ipolťou nazvali Ipolťica a osadu kadiaľ tento potok preteká tiež názvom Ipolť. Vedľajšiu dolinu, kde pestovali chmeľ, nazvali Chmelienec.

Benediktíni pomenovali aj svoje sídlo na hradisku na sútoku Bieleho a Čierneho Váhu. Dali mu názov Mogior z praslovanského slova mogila (mohyla). K tomuto názvu neskoršie uhorská administratíva pridala koncovku folu (fólyo), čo v maďarčine je rieka, tok, sútok. Tým vznikol názov osady Mogiorfolu, teda mogior – mohyla + folu – sútok = mohyla pri sútoku. Benediktínski mníši mali kláštor aj na hradisku Mogorfaľu na území Pribinova a Koceľova slovenského

knížatstva pri Balatone v Maďarsku a na hradisku Mogilno v Kujavsko-pomoranskom vojvodstve v Poľsku.

Územie, ktoré kedysi mala osada Mogiorfolu na sútoku Bieleho a Čierneho Váhu, daroval v roku 1230 uhorský kráľ Ondrej II. svojim verným služobníkom Beuchovi, Hauchovi a Polkovi. Podľa tejto darovacej listiny hranicami územia osady Mogiorfolu boli zo západu potok Boca a rieka Belá, zo severu hrebene Vysokých Tatier, z východu Spišská stolica a z juhu hrebene Nízkych Tatier.

Osada Mogiorfolu bola pravdepodobne v roku 1241 zničená Tatármi, ktorí prenikli zo Spiša. Kráľ Belo IV. jej územie v roku 1269 daroval českému kráľovskému hostovi Bohumírovi, aby ho znova osídlil. Pred rokom 1343 bolo územie medzi vodnými tokmi Váh a Boca a hrebeňom Nízkych Tatier až po Kráľovu hoľu odobraté späť ku kráľovskému majetku. V polovici 14. storočia tam mal svoj poľovný revír kráľ Ľudovít I.

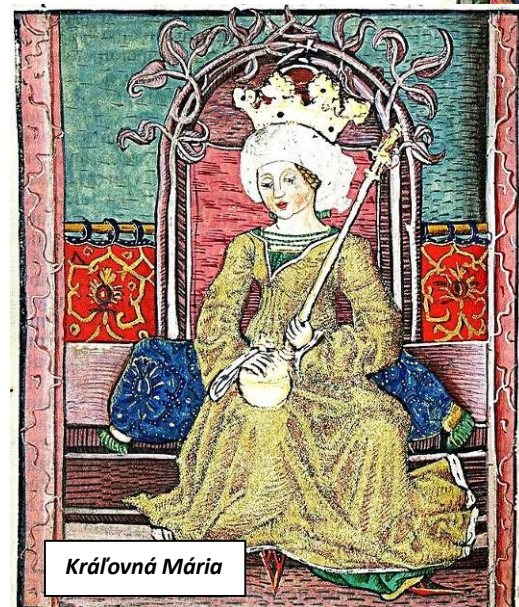
Za verné služby preukázané pri poľovačkách daroval kráľ Ľudovít I. v júni 1361 kráľovské zeme a lesy tohto svojho poľovného revíru Egidovi a jeho synom Barnabášovi, Kristiánovi a Jánovi. Títo členovia kráľovskej poľovnickej družiny boli prví predkovia rodu Lehotskovcov. Egid dostal od kráľa šoltýstvo na osídlenie po tatárskom vpáde zaniknutej osady Mogiorfolu. Egid so synmi začali používať



Kráľ Ľudovít I.

šľachtický predikát podľa ich sídla de Cholto (šoltýs). Egidov syn Ján mal titul magister, čo v stredoveku bola vysoká hodnosť na kráľovskom dvore.

Egid mal aj nevlastného syna Martina. Jemu kráľovná Mária, dcéra kráľa Ľudovíta I., darovala v roku 1383 Malé Trebostovo v Turci. Keďže Trebostovo na ľavom brehu Trebostovského potoka bolo kráľovským majetkom hradu Sklabiňa, kráľ Žigmund, manžel kráľovnej Márie, vyňal toto územie a celé Trebostovo daroval v roku 1389 Egidovému synovi Jánovi a Martinovi.



Kráľovná Mária

Keď králi po letnom slnovrate prichádzali na poľovačky, prišli im naproti členovia kráľovskej poľovnickej družiny Egid so synmi na hrad v Zvolenskej Ľupči. Vtedy im na tomto hrade v rokoch 1361, 1389 a 1390 vystavili králi darovacie listiny.

V rokoch 1380 – 1391 bol Egidov syn magister Ján liptovským podžupanom. V roku 1390 vydol komisiu, ktorá vyšetrovala falšovanie darovacích listín a odsúdil za to falšovateľa listín Jána Literáta z Madočian na trest smrti upálením. Rozsudok bol vykonaný v Sv. (Liptovskej) Mare. Kráľ Žigmund zato daroval magistrovi Jánovi a jeho nevlastnému bratovi Martinovi dedinu Madočany, skonfiškovanú upálenému falšovateľovi Jánovi Literátovi.

Kráľ Žigmund v roku 1390 potvrdil Egidovému synovi Barnabášovi a Jánovi kráľovské zeme a lesy, ktoré im v roku 1361 daroval jeho test kráľ Ľudovít I. Na osadu v ktorej bývali, mali od kráľov úľavu na daniach – lehotu. Z toho vznikol názov osady Kráľova Lehota. V roku 1417 aj osadu Kráľova Lehota kráľ Žigmund daroval Egidovmu synovi Jánovi, Barnabášovmu synovi Gregorovi a synovi ich sestry Mikulášovi. Bolo to o 56 rokov neskôr ako Egidovi so synmi kráľ Ľudovít I. daroval zeme a lesy od potoka Boca po vrch Kráľova hoľa.

Už v roku 1388 Michal Zuhaj Orosz, kastelán hradu (Liptovský) Hrádok, zaútočil na Kráľovu



Kráľ Ferdinand I.



Kráľ Žigmund

Lehotu a uniesol dievča menom Dora. Takmer 200 rokov relatívne pokojne kráľovlehotskí zemanovia užívali svoj veľký chotár od potoka Boca po Kráľovu hoľu. V júli 1551 hrad Hrádok obsadil kráľovlehotské lesy a hole. Zemanovia z Kráľovej Lehoty išli s prosbou o pomoc ku kráľovi Ferdinandovi I. Kráľ im vo februári 1552 vydal novú darovaciu listinu, ktorou im potvrdil ich majetky, práva a zemanstvo a opäť im to potvrdil listinou v roku 1563.

Napriek tomu hrádockí hradní páni Balašovci a po nich Magdaléna Zai s útokmi na chotár Kráľovej Lehoty neprestali. Zemanom Lehotskovcom zaberali lesy, napádali ich domy, brali ich do väznice na hrade, kradli im dobytok a ovce. Kráľovské mesto Brezno chcelo pomôcť a v rokoch 1605 a 1609 im vydalo v slovenčine

svedectvo, že s hradom Hrádok nemá chotárne hranice, len so zemanmi z Kráľovej Lehoty. Magdaléna Zai v roku 1628 žalovala zemanov Lehotskovcov na Liptovskej súdnej stolici, že jej poddaným bránili rúbať drevo vo Svaríne a na Gliani. Sporné strany sa dohodli, že vyriešenie nekonečných sporov o majetky zveria arbitrom. Liptovský stoličný súd v roku 1269 arbitrážou rozhodol, že kráľovolehotský chotár ostane len od potoka Boca po potoky Svarín a Malužiná a ostatné veľké lesy po Kráľovu hoľu budú majetkom hradu Hrádok. Ústupok, na ktorý na tomto arbitrážnom súde zemanovia z Kráľovej Lehoty pristúpili, lebo nemali peniaze na nekonečné sudy a báli sa, že hrad Hrádok si podmaní celú ich dedinu, znamenal pre nich ponechanie si len 2 tisíc hektárov a stratu 27 tisíc hektárov lesov, ktoré dostali od kráľov. Stalo sa to po nespočetných, takmer sto rokov trvajúcich útokoch hradu na územie zemanov z Kráľovej Lehoty.

Zemanovia Lehotskovci z Kráľovej Lehoty mali veľké lesy, ale málo úrodnej pôdy. Preto za predaj dreva kupovali pôdu aj celé dediny v Turci, na Orave a na strednom Liptove. V Turci v roku 1512 Matúš, Vavrinec, Martin a Imrich z Kráľovej Lehoty kúpili dedinu Bystríčka. Okolo roku 1590 sa usadila jedna vetva Lehotskovcov z Kráľovej Lehoty v neďalekej dedine Rakovo a premenovala ju na Lehôtku.

Už pred rokom 1551 žili Lehotskovci na Orave v Zemianskej Dedine. V roku 1732 tam pozemky predali, postupne sa vrátili do Kráľovej Lehoty a začali používať prímenie Dedinský, neskoršie prímenie Arvajovie. Lehotskovci sa spomínajú v roku 1574 v Gäceli a Beňovej Lehotě. Lehotskovci žili v Dolnom Kubíne v rokoch 1642 – 1851, z ich radov boli mestskí richtári, slúžny, správca oravského panstva, kastelán oravského hradu, funkcionári stoličnej a mestskej správy.

Od 16. storočia bývali Lehotskovci v Liptove v Ráztokách, koncom 18. storočia im patrili celé Nižné Ráztoky a časť Vyšných Ráztok. V 18. storočí boli Lehotskovci 6 dvojročných volebných rokov richtármi v Hybiach. V Brezne na Horehroní žil v druhej polovici 19. storočia právnik Egid Lehotský, poslanec uhorského snemu. Na cintoríne v Brezne – Dúbravke dal postaviť honosnú rodinnú hrobku Lehotských (je to národná kultúrna pamiatka, postupne ju mesto Brezno reštauruje). V Budapešti z Kráľovej Lehoty pôsobil v druhej polovici 19. storočia ako hlavný uhorský ministerský inšpektor Dezider Lehoczky, jeho synovia Zoltán a Ivan boli ministerskými radcami. Od 18. storočia žili Lehotskovci vo Zvolenskej župe, v 19. a 20. storočí v Zemplíne aj Miškolci, Temešskej a Biharskej stolici. Jedna vetva Lehotskovcov žila od začiatku 19. storočia v Čanádskej stolici v Nadlaku.

Okrem hlavného župana, ktorého menoval panovník, boli takmer do všetkých stoličných funkcií volení zemanovia. Keďže zemiansky rod Lehotskovcov z Kráľovej Lehoty bol najpočetnejší na Liptove, ich hlasy na generálnych kongregáciách mali váhu. Z ich radov boli počnúc od 14. storočia podžupan, slúžni, advokáti a tabulárny sudca.

Šľachtici, medzi ktorých patrili aj zemanovia, boli oslobodení od každej dane a poddanskej dávky. Súdné boli podriadení len kráľovi a mali volebné právo. K zrušeniu poddanstva došlo v roku 1848. Poddaní boli zbavení práce pre zemepánov a dostali osobnú slobodu a politické práva.

Obec Kráľova Lehota bola rodové spoločenstvo. To združovalo spoluvlastníkov šľachtickej pôdy v komposesoráte. Rod (família) si zo svojich radov volil direktora (správcu) a bol to starší, skúsený a vážený zeman. Prísažní (jurátusi – členovia rady) boli štyria. Direktor a prísažní spravovali komposesorát aj obec. Direktora a prísažných volili na volebných rodových schôdzach. Boli to slávnostné schôdze s pohostením. Za priestupky v lese, v obci a pri spolunažívaní udeľoval direktor pokuty, ktoré išli do familiárnej pokladne a boli zapisované do knihy (protokolu) Famílie Lehotskej. Komposesorát mal dva mlyny, pílu, vápenku, koniareň, plemenného bujaka, ovčinec, salaš, jatku a krčmu. Komposesorát pred rokom 1750 postavil školu, volil a platil učiteľa, prispieval na štúdium nadaných žiakov v lýceách, v roku 1783 postavil evanjelický kostol, zvonice a faru, zvolil a platil kňaza. Komposesorát sa staral aj o cintorín. V roku 1806 postavil v strede dediny jednoposchodový familiárny dom na zasadania rodového spoločenstva.

Z rodu Lehotskovcov z Kráľovej Lehoty významné postavenie dosiahli maďarský herec Arpád Lehotský (používal meno Lehotay), evanjelickí kňazi Daniel, Dávid, Ján, Martin a Ondrej Lehotský, katolícky kňaz Matej Lehotský, liptovskí podžupan, magister Ján, Imrich, Karol a Peter Lehotský, liptovskí slúžni Ján, Peter a Karol Lehotský, oravský slúžny Karol Lehotský, banský inžinier a profesor na Baníckej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici Július Lehotský, lesnícky inžinier, doktor, profesor a dekan na Clemson Univerzite v Južnej Karolíne v USA Koloman Lehotský (jeho meno nesie univerzitný pavilón), lesnícky inžinier a výskumník Ladislav Lehotský, drevársky inžinier a výskumník Pavol Lehotský, člen osobnej stráže cisára Františka Jozefa I. Imrich Lehotský...

Rod Lehotskovcov z Kráľovej Lehoty nevymrel. Aj teraz má (k 31. 12. 2020) v Kráľovej Lehotě 100 obyvateľov (52 mužov a 48 žien), čiže 16,31 %, priezvisko Lehotský. K tomu treba prirátat ľudí, ktorí pochádzajú z tohto rodu a majú priezvisko Lehotský (Lehocký, Lehotský, Lehoczky a iné odvodené) na Slovensku a vo svete.

Tento článok bol vypracovaný a uverejnený v Zpravodaji Slovákov a Čechov vo Švajčiarsku č. 5/2021 (na titulnej obálke foto Kráľovej Lehoty z Vachtárovej, v texte mapa osady Mogiorfolu a erb Lehotskovcov od A. Štróbla) na podnet Rudolfa Lehotského zo Ženevy, ktorý pracoval vo významnej švajčiarskej chemickej firme ako obchodný riaditeľ pre centrálnu Európu, východnú Európu a Ďaleký Východ (hrob jeho prastarého otca Imricha Lehotského Lackovie, člena osobnej stráže cisára Františka Jozefa I., je na kráľovolehotskom cintoríne). **František Bizub**

Film, ktorý sa natáčal v Kráľovej Lehotě

Málokto z našich občanov vie, že v našej obci sa natáčal aj televízny film *Lúčka na ktorej spáva vietor*. Je to poetický príbeh o vzťahu chlapca a jeho starého otca. Film ukazuje aj premeny liptovského vidieka, keď ešte dožíva starý spôsob života, kde sú ešte kvetmi hýriace lúky, ale už sú vybudované elektrické vedenia a jazdia elektrické vlaky.

Dej sa začína na dvore chátrajúceho železničného strážneho domčeka na železnici nad Kráľo-

vou Lehotou v Koprovici. Domček už neslúži železnici, lebo ho nahradili elektrické návěstidla, ale v ňom ešte dožíva Jožkov starý otec, bývalý železničiar (hrá ho Vojtech Kovarik). U neho je malý Jožko (Marek Tápák) na prázdninách. Psíčka pohrýzla besná liška, tak ju musel horár (rodák z Hýb Ivan Rajniak) zastreliť. Pri streľbe uleteli z holubníka holuby a Jožko smúti, že sa už nevráti. Mŕtveho psíčka naložia na drevenú taligu a starý otec v dedinskom oblečení ho vezie na miesto, kde ho chcú pochovať. Vezú ho s Jožkom cez železničný most pri sútoku Bieleho a Čierneho Váhu. Okolo nich prefrčí elektrický osobný vlak. Jožko sa na chvíľu skryje do veľkých lopúchov na brehu Čierneho Váhu. Idú popri plote rozvodne s veľkými transformátormi. Kým starý otec tlačí taligu so psíčkom poľnou cestou hlboko zarezanou do zeme (tou čo vedie vľavo hore z ulice Potok), Jožko naháňa motýle, pritom spadne do mraveniska na Pápernom, na Dieli sa stretne s čriedou koní s pastierom (rodák z Paludze Adam Matejka), ten ho vysadí na jedného koňa. Z Dielu je úžasný pohľad na okolitú prírodu, cez svarínske lúky vidno až do Svarína. Jožko



vidí ako po lúčnatom svahu kráčajú ženy s hrabľami a muži s kosami. Sú to ženy a muži z našej dediny, zreteľne poznať ujšeka Papaja.

Miesto pre pochovanie psíčka je na lúčke na východnom okraji poľa Kladiny. V pozadí vidno štyri drevené senníky. Vykopú jamu, vystelú ju slamou a do nej psíčka pochovávajú. Starý otec oddychuje a Jožkovi rozpráva: *To je lúčka, ako božia dlaň a zem je tu čierna... V jeseni, keď sa zoberie úroda, vyzerá od domu ako zelená záplata. Možno tu bude stáť raz tvoj dom... Počúvaj ako lúčka žije, steblá trávy ako praskajú a klasy okolo lúčky ako sa hýbu. Svrčky hudú, čmeliaky bzučia, akoby si tá drobná háveď dala schôdzku na našej lúčke. Tá vôňa...*

Koľkokrát som ti chcel prezradiť to tajomstvo. Pozri hore na stráň, čo vidíš Jožko môj, veje tam vietor? Jožko mu odpovedá: *Jož a ako, a tu?* Starý otec pokračuje: *Žiadny, ani trochu. Lebo tu na túto lúčku chodí spávať vietor... Bol si tu niekedy v zime? Býva tu závej vysoký a skrútený do kľbka. Vietor zbehne po stráni a hen na tej pukline si ešte raz poskočí, tu na lúčke sa skrúti do kľbka, ľahne si a voľká si. I teraz tu možno spí...* Na starého otca prichádza nevoľnosť. Pýta Jožka, aby mu pomohol vyzlieť kožušok a dal mu ho na trávu, kde si ľahne. Kým starý otec oddychuje, Jožko šantí v blízkom vysokom obilí. Keď sa vráti, zistí že starý otec už nedýcha. S plačom uteká za mamou domov dolu do dediny.

Film natočila Československá televízia Bratislava v roku 1968 podľa námetu rodáka z Východnej Rudolfa Brezina, režiu mal Martin Ťapák. Ďakujem Jánovi Brantálovi, že ma na tento film upozornil.

František Bizub

Kráľovolehotské výročia v roku 2022

20.1.1752 Narodil sa v Kráľovej Lehote evanjelický kňaz a náboženský spisovateľ Martin Lehotský. V roku 1783 dal zhotoviť pre kostol zvon s kráľovolehotským zemianskym erbom.

10.2.1552 Kráľ Ferdinand I. vydal vo Viedni Lehotskovcom novú darovaciu listinu a tým aj nové potvrdenie ich práv, majetkov a zemianstva.

15.2.1952 Založili v Kráľovej Lehote Miestnu skupinu Červeného kríža.

13.3.1892 Zomrel v Banskej Štiavnici kráľovolehotský rodák vysokoškolský profesor a banský radca Július Lehotský.

Marec 1952 Začali stavať v Kráľovej Lehote na Lašteku železničnú trakčnú meniareň a vysokonapäťovú rozvodňu 110 kV.

1.5.1952 Vznikla v Kráľovej Lehote Pionierska organizácia Československého zväzu mládeže.

Jún 1952 Ako prvé v Československu bolo v železničnej stanici Kráľova Lehota uvedené do prevádzky staničné reléové zabezpečovacie zariadenie.

17.6.2002 Zomrela v Bratislave kráľovolehotská rodáčka herečka a speváčka Zora Kolínska.

7.9.1952 Konala sa zakladajúca schôdza Jednotného roľníckeho družstva v Kráľovej Lehote.

31.12.1972 Bola zrušená prevádzka na úzkokoľajnej Považskej lesnej železnici vedúcej z Liptovského Hrádku cez Kráľovu Lehotu do dolín Čierneho Váhu.



1422 Turčiansky konvent ukončil spor medzi Svätajánskovcami a Lehotskovcami a určil hranicu medzi ich majetkami potokom Boca (Bocianka).

1512 Jurajovi synovia Matúš, Vavrinec, Martin a Imrich Lehotskovci z Kráľovej Lehoty kúpili za 400 zlatých časť dediny Bystríčka v Turci a ich potomkovia ju vlastnili do začiatku 20. storočia.

1732 Lehotskovci predali Zemiansku Dedinu (teraz súčasť Nižnej) na Orave a vrátili sa do Kráľovej Lehoty, pričom používali prímenie Dedinský.

1852 Navštívil Kráľovu Lehotu cisár František Jozef I.

1872 Direktor rodového spoločenstva Família Lehotská Ján Lehotský Bartošovie žiadal na župnom zhromaždení v Liptovskom Sv. Mikuláši, aby sa rokovalo v materinskej slovenskej reči.

1912 V evanjelickom kostole v Kráľovej Lehote pristavili sakristiu a nainštalovali organ.

1922 Martin Kabzan z Kráľovej Lehoty ako prvý na svete zostrojil pararelnoradiálny medomet na vytáčanie medu zo včelích plástov.

1942 Švajčiarski odborníci z Zürichu robili prieskumné vrtý pre vodnú priehradu elektrárne na Čiernom Váhu. Pomocní robotníci boli z Kráľovej Lehoty.

František Bizub



Spoločenská rubrika október – december 2021

Uzavreli manželstvo: Október – Vladimír Klement a Ivana Dobáková (cezpoľní)

November – Peter Mikušiak a Petra Osacká (manželstvo uzavreté v Hybiach)

Jubileá: 50 rokov Október – Vratko Sadloň, November – Ján Blaho

55 rokov December – Jana Lorenčíková, Iveta Guráňová

60 rokov Október – Anna Baltová, December – Irena Poliaková

65 rokov November – Pavel Lesák, Dušan Sopko

75 rokov Október – Zdeno Lehotský č. 81, November – Milada Šimčiaková

85 rokov November – Irena Foglová, Želmíra Lehotská

December – Mária Chovanová, Mária Laštíková

Zomreli: November – Anna Baltová, 60 ročná, Zuzana Havrilová, 96 ročná (cezpoľná)

December – Ing. Alexander Macko, 58 ročný (cezpoľný)

Dagmar Žišková, pracovníčka OcÚ

KRÁLOVA LEHOTA, obecný časopis. Vydáva Obec Kráľova Lehota, IČO 00315338. Sídlo vydavateľa Kráľova Lehota 39, 032 33. Občasník. **Redakčná rada:** Vladimír Kaprín, Mgr. Erika Šteučeková, Dagmar Žišková.

Redaktor a grafická úprava: František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel. +421907652406,

e-mail: bizubf@gmail.com **EV** 5080/14. **ISSN** 1339 – 8032. **Tlač:** Tlačiareň P+M Turany.

Náklad: 230 kusov. Nepredajné. Tento časopis je v elektronickej podobe na: www.kralovalehota.sk